

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **G. S.**, nar. X., štátny príslušník Indickej republiky, t. č. miestom pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, *zastúpený Advokátskou kanceláriou Š., Ž.*, proti odporcovi: **Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Rimavská Sobota**, Hviezdoslavova č. 35, Rimavská Sobota, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. UHCP-BB-RS-AV-1-008/2011 zo dňa 5. apríla 2011, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/8/2011-21 zo dňa 10. mája 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/8/2011-21 zo dňa 10. mája 2011 **zmeňuje** tak, že rozhodnutie odporcu č. UHCP-BB-RS-AV-1-008/2011 zo dňa 5. apríla 2011 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

Odporca **je povinný** zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 392,73 Eur k rukám jeho právneho zástupcu, v lehote tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 5Sp/8/2011-21 zo dňa 10. mája 2011 potvrdil rozhodnutie č. UHCP-BB-RS-AV-1-008/2011 zo dňa 5. apríla 2011, ktorým odporca podľa § 62 ods. 1 písm. a/ zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistil dňom 5. apríla 2011 navrhovateľa na dobu šiestich mesiacov podľa § 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov a umiestnil ho v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce (ďalej v texte aj len „útvar“) podľa § 62 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov.

Krajský súd v rozsudku uviedol, že z odôvodnenia rozhodnutia odporcu vyplynulo, že navrhovateľ bol zaistený za účelom výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení č. UHCP-BB-RS-AV-1-004/2011 zo dňa 5. apríla 2011 z dôvodu uvedeného v § 57 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona o pobyte cudzincov, keďže navrhovateľ sa na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) zdržiaval neoprávnene a bez akéhokoľvek cestovného dokladu a platného víza. Odvolaciu námietku navrhovateľa, že touto podstatnou skutočnosťou, potrebnou na zaistenie navrhovateľa, sa odporca zaoberal až v závere svojho rozhodnutia, považoval krajský súd za irelevantnú a uviedol, že ostatné skutočnosti, uvádzané v napadnutom rozhodnutí, dokresľujú údaje o osobe navrhovateľa a okolnostiach vedúcich až k jeho zaisteniu.

Krajský súd konštatoval, že v napadnutom rozhodnutí odporca navyše uviedol, že navrhovateľ bol tiež právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava pod sp. zn. OT 17/07 pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere dvoch mesiacov nepodmienečne. Podľa odpisu z registra trestov, ktorý si vyžiadal krajský súd, sa stal trestný rozkaz právoplatným dňa 21. mája 2007, ale okrem uvedeného trestu odňatia slobody bol navrhovateľovi uložený trest zákazu pobytu na území SR na dobu troch rokov a nie trest vyhostenia z územia SR na dobu troch rokov, ako to bolo uvedené v napadnutom rozhodnutí. Uvedenú skutočnosť však vyhodnotil krajský súd ako nepodstatnú z hľadiska rozhodnutia odporcu o zaistení, o ktorom bolo rozhodnuté za účelom výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení navrhovateľa z územia SR.

K námietke navrhovateľa, že je stále žiadateľom o udelenie azylu na území SR, krajský súd uviedol, že rozhodnutím Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „migračný úrad“) č. ČAS: MU-95-10/PO-Ž-2011 zo dňa 23. marca 2011 bolo konanie o udelenie azylu podľa § 19 ods. 1 písm. i/ zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“), zastavené a podanie rozkladu nemá odkladný účinok. Neodôvodnená bola preto námietka splnomocneného zástupcu navrhovateľa na pojednávaní, že rozhodnutie o zastavení konania nemá odkladný účinok, keďže tento odkladný účinok nemá podanie rozkladu. Odporca síce nesprávne uviedol, že migračný úrad konanie zastavil ako zjavne neopodstatnené, ale jednalo sa o pochybenie nepodstatné pre konkrétne rozhodnutie.

Vzhľadom na dôkazy vykonané v správnom aj súdnom konaní bolo krajskému súdu zrejmé, že v prípade zaistenia navrhovateľa boli splnené všetky zákonom aj medzinárodnými zmluvami ustanovené podmienky pre zaistenie osoby. Navrhovateľ bol rozhodnutím č. p. UHCP-BB-RS-AV-1-004/2011, vydaným dňa 5. apríla 2011, administratívne vyhostený z územia SR na územie Indickej republiky a bol mu určený zákaz vstupu na územie SR na dobu 5 rokov odo dňa vykonateľnosti rozhodnutia. Podľa § 55 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok), v znení neskorších predpisov, bol vylúčený odkladný účinok odvolania proti tomuto rozhodnutiu, o ktorom v čase rozhodovania súdu ešte nebolo rozhodnuté. Hoci stručne, ale odporca sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia venoval aj dôvodom rozhodnutia o zaistení z pohľadu § 59 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov s odôvodnením, že navrhovateľ nepreukázal oprávnenosť pobytu na území SR žiadnym dokladom v rozpore s § 76 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov. Z konania navrhovateľa tiež bolo zrejmé, že možno predpokladať, že bude sťažovať výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení, keďže v prípade predchádzajúceho rozhodnutia o administratívnom vyhostení z roku 2006 opäť nelegálne vstúpil na územie SR v máji 2007, za čo bol odsúdený trestným rozkazom.

Krajský súd ďalej uviedol, že správny orgán bol v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať, či bol zaistením osoby naplnený účel vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení a nie dôvod realizácie výkonu rozhodnutia, ako to namietal splnomocnený zástupca navrhovateľa v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka chránených inými právnymi predpismi. Krajský súd v tejto súvislosti konštatoval, že odporca postupoval správne a v súlade

so zákonom, pričom v konaní bola preukázaná odôvodnenosť zaistenia navrhovateľa pre výkon administratívneho vyhostenia a zároveň bola preukázaná dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do útvaru. Zdôraznil, že súd sa v rámci prieskumu rozhodnutia o zaistení cudzinca musí obmedziť len na posúdenie splnenia zákonných podmienok pre vydanie takéhoto rozhodnutia správnym orgánom, t. j. či bola splnená podmienka existencie rozhodnutia o administratívnom alebo trestnom vyhostení a v prípade navrhovateľa existuje rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení.

Krajský súd zvážil všetky uvedené skutočnosti a na ich základe a v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami napadnuté rozhodnutie odporcu č. p. UHCP-BB-RS-AV-1-008/2011 zo dňa 5. apríla 2011 ako zákonné potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“).

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, odvolanie a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a zaviazal odporcu na náhradu trov konania vo výške 392,73 Eur.

V odvolaní uviedol, že považuje rozsudok krajského súdu za nezákonný z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. c/ a f/ O. s. p. a to, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľ poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) č. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19. októbra 2010, v ktorom sa uvádza, že limitom zaistenia je naplnenie jeho účelu, a to reálnosť vyhostenia, vyhostiteľnosť cudzinca, pričom konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Ak nemožno realizovať rozhodnutie o administratívnom vyhostení, nemožno zaistenie považovať za účelné. Logickým predpokladom zaistenia je to, že jeho účel bude môcť byť naplnený. Rozhodnutie o administratívnom vyhostení nemožno realizovať v prípade, ak sa osoba na území SR nachádza oprávnene. Navrhovateľ bol v čase svojho zaistenia žiadateľom o udelenie azylu na území SR, teda osobou oprávnenou sa na území SR zdržiavať, osobou nevyhostiteľnou, čo znamená, že jeho zaistenie nemalo žiaden účel.

Rozhodnutím migračného úradu bolo konanie o azylovej žiadosti navrhovateľa zastavené a v stanovenej lehote bol podaný rozklad. Navrhovateľ tak bol žiadateľom o azyl – osobou oprávnenou sa zdržiavať na území SR. Súd považoval túto námietku za neopodstatnenú, nakoľko podanie rozkladu nemalo v danom prípade odkladný účinok, avšak neexistuje žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by v prípade neexistencie odkladného účinku rozhodnutia ustanovovalo stratu pozície žiadateľa o azyl. Navrhovateľ tak bol osobou nevyhostiteľnou, teda jeho zaistenie nespĺňalo základnú podmienku – možnosť realizácie administratívneho vyhostenia.

Navrhovateľ v odvolaní poukázal na tzv. návratovú smernicu – smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len „Smernica“ alebo „návratová smernica“), ktorá v čl. 15 ustanovuje, kedy je možné zaistiť cudzinca, voči ktorému prebieha konanie o návrate; sú tam uvedené len dva dôvody – existencia rizika úteku alebo vyhýbanie sa, či bránenie procesu prípravy návratu alebo odsunu. Ďalej uviedol, že odporca nevenoval žiadnu pozornosť ani zneniu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred zákonmi SR. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné. Krajský súd sa podľa názoru navrhovateľa s námietkou ohľadom neskúmania zákonnosti jeho zaistenia podľa uvedených predpisov nevyporiadal a nevykonal tak dôkaz, potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Rozhodnutie o zaistení nebolo podľa navrhovateľa efektívne a účelné tak, ako si to vyžaduje čl. 5 Dohovoru a k nemu sa viažuca ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva. Navrhovateľ bol žiadateľom o udelenie azylu na území SR a rozhodnutie o jeho zaistení nebolo vydané pre niektorý z návratovou smernicou stanovených dôvodov zaistenia. Toto rozhodnutie tak bolo nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov a takýmto postupom bol navrhovateľ ukrátený na svojich právach.

Na záver odvolania navrhovateľ požiadal o urýchlené rozhodnutie v zmysle čl. 5 ods. 4 Dohovoru a nálezu Ústavného súdu SR č. I. ÚS 6/07-52 z 10. apríla 2008.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril prípisom zo dňa 1. júla 2011, v ktorom po zhrnutí skutkových okolností prípadu uviedol, že migračný úrad konanie o udelenie azylu navrhovateľovi zastavil a podanie voči tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok, čiže dňom jeho vyhlásenia – 5. apríla 2011 navrhovateľ nebol žiadateľom o azyl v SR, takže sa naň nevzťahoval zákon o azyle a Dohovor o právnom postavení utečenca, ale zákon o pobyte cudzincov a Kódex Schengenských hraníc. V čase konania o administratívnom vyhostení a zaistení nemal navrhovateľ platný cestovný doklad a platné vízum alebo platné povolenie na pobyt, nespĺňal ustanovenia zákona o pobyte cudzincov a Kódexu Schengenských hraníc a zdržiaval sa na území SR neoprávnené, z čoho bolo zrejmé, že odporca rozhodol o jeho administratívnom vyhostení, zákaze vstupu a následnom zaistení zákonne.

Odporca nesúhlasil s tvrdením navrhovateľa, že napriek neexistencii odkladného účinku rozhodnutia migračného úradu bolo nutné sa na navrhovateľa naďalej dívať ako na osobu, ktorá je žiadateľom o azyl na území SR a je osobou nevyhostiteľnou.

K námietke nedostatočne zdôvodneného účelu, sledovaného zaistením, odporca uviedol, že navrhovateľa zaistil za účelom výkonu jeho administratívneho vyhostenia a na svojom rozhodnutí trvá, nakoľko navrhovateľ nemá vlastný cestovný doklad, ani prostriedky na vycestovanie, nerešpektuje rozhodnutia správnych orgánov SR, opakovane a bez povolenia opúšťa pobytové tábory, ako aj územie SR a odporca mal za to, že by mohol ujsť alebo iným spôsobom mariť výkon administratívneho vyhostenia, čím boli naplnené všetky dôvody na realizáciu výkonu jeho administratívneho vyhostenia a teda aj jeho zaistenia na tento účel. Podľa odporcu neobsahovalo odvolanie navrhovateľa žiadne nové skutočnosti, ktoré by mu neboli známe a neobsahovalo ani skutočnosti, ktoré by bolo potrebné opätovne prejednať. Odporca sa stotožnil s rozsudkom krajského súdu a navrhol ho v odvolacom konaní potvrdiť v plnom rozsahu.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. preskúmavajú sudy v správnom súdnictve na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 O. s. p. sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 O. s. p.).

Z obsahu administratívneho spisu bolo zistené, že navrhovateľ bol prvýkrát vyhostený rozhodnutím č. PPZ-P-20/HCP-OHKUL-2006 zo dňa 19. mája 2006 a bol mu uložený zákaz vstupu na územie SR do 18. mája 2009. Uvedené rozhodnutie navrhovateľ nerešpektoval a v máji 2007 opäť nelegálne vstúpil na územie SR, na základe čoho bol trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn. OT 17/07, vydaným a právoplatným dňa 21. mája 2007, uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona, bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní dva mesiace nepodmienečne a bol mu uložený trest zákazu pobytu na území SR na dobu troch rokov. Dňa 31. júla 2001 požiadal o udelenie azylu na území SR. Rozhodnutím migračného úradu č. ČAS: MU-1668/PO-Ž-2007 zo dňa 26. septembra 2007 navrhovateľovi nebol udelený azyl podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle a zároveň mu podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle nebola poskytnutá ani doplnková ochrana; rozhodnutie migračného úradu bolo potvrdené Krajským súdom v Bratislave rozsudkom č. k. 9Saz/261/2007-24 zo dňa 11. novembra 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5. januára 2010. Po nelegálnom odchode do Dánska bol navrhovateľ na základe nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 z 18. februára 2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov, tzv. Dublinského dohovoru, vrátený na územie SR, kde dňa 24. februára 2011 opätovne požiadal o udelenie azylu na území SR. Vzhľadom k tomu, že v konaní o udelenie azylu už bolo právoplatne rozhodnuté a navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, rozhodol migračný úrad o zastavení konania o azyle podľa § 19 ods. 1 písm. i/ zákona o azyle (rozhodnutie č. ČAS: MU-95-10/PO-Ž-2011 zo dňa 23. marca 2011). Navrhovateľ podal proti rozhodnutiu migračného úradu rozklad, ktorý podľa § 19 ods. 3 zákona o azyle nemá odkladný účinok.

Rozhodnutím č. UHCP-BB-RS-AV-1-004/2011 zo dňa 5. apríla 2011 bol navrhovateľ podľa § 57 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona o pobyte cudzincov administratívne vyhostený

z územia SR na územie Indickej republiky a bol mu určený zákaz vstupu na územie SR na dobu piatich rokov odo dňa vykonateľnosti rozhodnutia. Súčasne správny orgán podľa § 55 ods. 2 Správneho poriadku vylúčil odvolaniu proti rozhodnutiu odkladný účinok.

Rozhodnutím č. UHCP-BB-RS-AV-1-008/2011 zo dňa 5. apríla 2011 bol navrhovateľ zaistený podľa § 62 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov na dobu šiestich mesiacov podľa § 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov a podľa § 62 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov bol umiestený v útvere. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok na Krajský súd v Košiciach, ktorý rozsudkom č. k. 5Sp/8/2011-21 zo dňa 10. mája 2011 rozhodnutie odporcu potvrdil.

Podľa § 250i veta prvá O. s. p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len Najvyšší súd SR“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel jednomyseľne k záveru, že rozsudok krajského súdu bolo potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. septembra 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Sp/8/2011-21 zo dňa 10. mája 2011, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie č. UHCP-BB-RS-AV-1-008/2011 zo dňa 5. apríla 2011, ktorým odporca podľa § 62 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov zaistil navrhovateľa na dobu šiestich mesiacov (podľa § 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov) a podľa § 62 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov bol umiestený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce. Preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd SR rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa, uvedenými v opravnom prostriedku

a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa § 62 ods. 1 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov je policajt oprávnený zaistiť cudzinca na účel výkonu jeho administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Cudzinec môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov. Policajný útvar môže rozhodnúť o predĺžení lehoty zaistenia najviac o 12 mesiacov, ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon jeho administratívneho vyhostenia sa tento výkon predĺži z dôvodu, že cudzinec dostatočne nespolupracuje alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety; to neplatí, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. (§ 62 ods. 3 zákona o pobyte cudzincov)

Podľa § 63 písm. e/ a f/ zákona o pobyte cudzincov je policajný útvar povinný skúmať po celý čas zaistenia cudzinca, či trvá účel zaistenia a je povinný zaisteného cudzinca bez zbytočného odkladu prepustiť, ak zanikol účel zaistenia, na základe rozhodnutia súdu alebo ak uplynula lehota zaistenia.

Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi (čl. 7 ods. 5 Ústavy SR). V článku 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru je uvedené, že každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom a pod písm. f/ je uvedené zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Logickým predpokladom zaistenia cudzinca je, že jeho účel bude môcť byť naplnený. Preto je potrebné pri rozhodovaní o zaistení cudzinca zvážiť, či je výkon správneho vyhostenia aspoň potenciálne možný.

Najvyšší súd SR vychádzal pri posudzovaní predmetnej veci z nálezu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19. októbra 2010, ktorý rozhodoval v obdobnej veci, pričom uviedol: *„Konanie o zaistení, ktorého sa týka prejednávaná sťažnosť a konanie o vyhostení sú síce dve odlišné konania, ale v žiadnom prípade nie sú úplne nezávislé, či izolované. Uvedené konštatovanie vyplýva zo samotného účelu zaistenia, ktorým je v danom prípade výkon administratívneho vyhostenia. Zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhostovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnutné tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody. V zásade tu neplatí úplne tradičný koncept nevyhnutnosti v zmysle hľadania menej závažného zásahu do základných slobôd. Výnimkou je situácia, ak samo vnútroštátne právo zakotvuje podmienku nevyhnutnosti. Vtedy sa z pohľadu Európskeho práva pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) posudzuje nevyhnutnosť v rámci posúdenia zákonnosti zaistenia. Slovenská právna úprava požiadavku nevyhnutnosti neupravuje, preto tento prvok nie je potrebné takto skúmať. To však neznamená, že zaistenie môže byť svojvoľné. Jeho limitom je práve naplnenie účelu, a to reálnosť vyhostenia, vyhostiteľnosť cudzinca, pričom konanie o vyhostení musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Priamo dohovor v texte čl. 5 ods. 1 písm. f) uvádza, že pozbaviť osobnú slobodu možno u osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie. Prebiehaním konania nemožno rozumieť len formálne začatie či priebeh takého konania, ale aj reálnosť vyhostenia.“*

Ako je ďalej v náleze uvedené, vzťahom medzi zaistením a jeho účelom sa viackrát zaoberal aj ESLP – napr. vo veci Samie Ali vs. Suisse, Agnissan vs. Denmark, Abdolkhani and Karimnia vs. Turkey. Ústavný súd SR navyše poukázal aj na české prípady, rozhodované Najvyšším správnym súdom – rozsudok č. k. 1 As 12/2009-61 a rozsudok č. k. 2 As 80/2009-66.

Na základe vyššie citovanej časti odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR konštatoval Najvyšší súd SR, že v predmetnej veci došlo k pochybeniu zo strany správneho orgánu, aj krajského súdu. Správny orgán sa otázkou vyhostiteľnosti navrhovateľa vôbec nezaoberal a napriek tomu, že bolo povinnosťou krajského súdu zaoberať sa navrhovateľovou námietkou účelnosti a efektívnosti zaistenia, a to najmä z pohľadu reálnosti jeho vyhostiteľnosti, krajský súd iba uviedol: *„Správny orgán je v rámci rozhodovania o zaistení povinný skúmať,*

či zaistením osoby bol naplnený účel, vyplývajúci z príslušných zákonných ustanovení, teda nie dôvod realizácie výkonu rozhodnutia, ako to namietal splnomocnený zástupca navrhovateľa v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy a či rozhodnutím o zaistení nedošlo k neprimeranému zásahu do práv účastníka, chránených inými právnymi predpismi. Krajský súd v tejto súvislosti udáva, že odporca postupoval správne a v súlade so zákonom, pričom v konaní bola preukázaná odôvodnenosť zaistenia navrhovateľa pre výkon administratívneho vyhostenia a zároveň bola preukázaná dôvodnosť zásadného zásahu do jeho osobnej slobody, spočívajúceho v jeho umiestnení do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach. Je dôležité zdôrazniť, že súd v rámci prieskumu rozhodnutia o zaistení cudzinca sa musí obmedziť len na posúdenie splnenia zákonných podmienok pre vydanie takéhoto rozhodnutia správnym orgánom, t. j. či bola splnená podmienka existencie rozhodnutia o administratívnom alebo trestnom vyhostení. V prípade navrhovateľa existuje rozhodnutie o jeho administratívnom vyhostení, ako to už bolo uvedené.“ Z domácej právnej úpravy, zo záväznej judikatúry ESLP, ale aj z komparatívnej judikatúry a vôbec z podstaty zaistenia za účelom vyhostenia pritom podľa Najvyššieho súdu SR vyplýva, že logickým predpokladom zaistenia cudzinca je, že jeho účel bude môcť byť naplnený, preto bolo potrebné pri rozhodovaní o zaistení cudzinca zvážiť, či je výkon správneho vyhostenia aspoň potenciálne možný a neobstála ani vyššie citovaná argumentácia krajského súdu, že súd sa v rámci prieskumu rozhodnutia o zaistení cudzinca musí obmedziť len na posúdenie splnenia zákonných podmienok pre vydanie takéhoto rozhodnutia, t.j. či bola splnená podmienka existencie rozhodnutia o administratívnom alebo trestnom vyhostení. Námietky navrhovateľa, týkajúce sa účelnosti a efektívnosti jeho zaistenia, tak zostali zo strany krajského súdu nezodpovedané a nebolo objasnené ani to, či bol takýto postup v súlade so zákonom o pobyte cudzincov a s čl. 5 ods. 4 Dohovoru, v nadväznosti na judikatúru ESLP.

Vzhľadom k tomu, že účelnosťou a efektívnosťou zaistenia a vyhostiteľnosťou navrhovateľa sa správny orgán vôbec nezaoberal, neboli splnené podmienky pre jeho zaistenie, hoci formálne existovalo právoplatné rozhodnutie o administratívnom vyhostení navrhovateľa. Z uvedeného dôvodu mal krajský súd dospieť k záveru, že opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie trpí touto vadou, ktorá bola spôsobilá vyvolať zrušenie rozhodnutia správneho orgánu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Keďže na uvedenú okolnosť krajský súd neprihliadol, odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny napadnutého rozsudku č. k. 5Sp/8/2011-21 zo dňa 10. mája 2011 tak, že je účelné rozhodnutie odporcu č. UHCP-BB-RS-AV-1-008/2011 zo dňa 5. apríla 2011 zrušiť

a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 250ja ods. 3 O. s. p. veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p.).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p., § 224 ods. 1 O. s. p., § 151 ods. 1 a 5 O. s. p a § 246c ods. 1 veta prvá O. s. tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal právo na náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právneho zástupcu v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v sume 392,73 Eur, ktorá pozostáva:

- z náhrady trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby vo výške spolu 370,50 Eur:
 - prevzatie a príprava právneho zastúpenia dňa 13. apríla 2011 (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky) v sume 123,50 €,
 - účasť na pojednávaní dňa 10. mája 2011 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky) v sume 123,50 €,
 - písomné podanie na súd vo veci samej – podanie odvolania zo dňa 13. júna 2011 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky) v sume 123,50 € a
- z paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 7,41 € za každý úkon právnej služby – $3 \times 7,41 = 22,23$ €.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi vyššie uvedenú náhradu trov konania vo výške 392,73 Eur k rukám jeho právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v lehote tridsiatich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 28. septembra 2011

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková